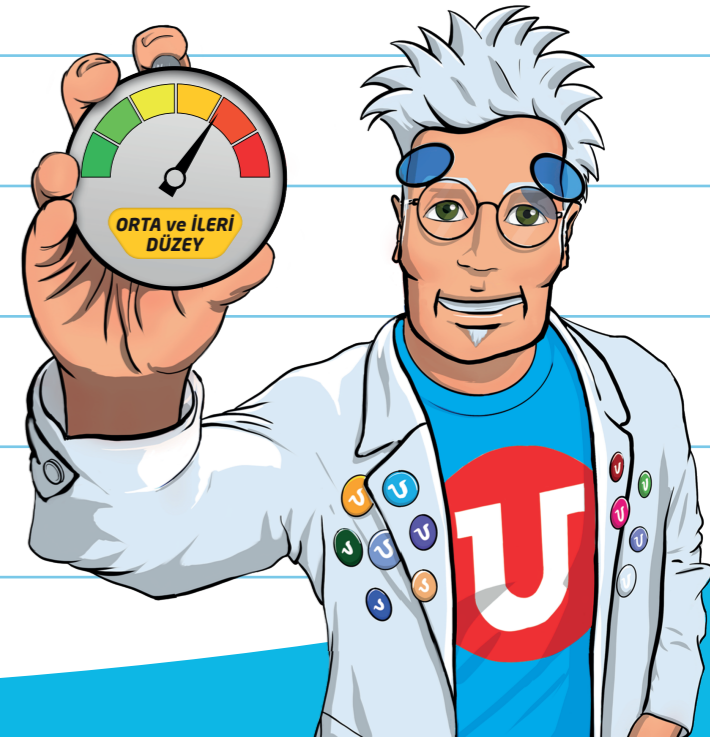

9. Sınıf Orta ve İleri Düzey Edebiyat Soru Bankası

Dil Bilgisi

(Zarf, Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri)

DİL BİLGİSİ (Zarf, Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri)

ZARF(BELİRTEÇ)

ZARF ÇEŞİTLERİ

KESME İŞARETİ

ZARF (BELİRTEÇ)

→ Fiilleri, filimsileri, sıfatları(adlaşmış sıfatlar dahil), zarfları niteleyen; belirten sözcük türleridir.

ZARF ÇEŞİTLERİ

Zaman zarfı:

→ Ne zaman / Ne zamandan beri / Ne zamana kadar?

Örnek:

→ Üç yıl sonra proje tamamlanacak.

Durum zarfı:

→ Nasıl ?

Örnek:

→ İşini baştan savma yapmışsın.

→ Tatlı yiyelim, tatlı konuşalım.

! NOT :

→ Miktar zarfıyla zaman zarfı karıştırılmamalıdır.

Örnek:

→ Üç saat sonra işim biter.

→ İşim üç saat sürer.

Miktar (ölçü/azlık-çokluk/nicelik) zarfları:

→ Ne kadar?

! NOT :

→ Miktar zarfları diğer zarf çeşitlerinden farklı olarak sıfatı ve zarfı da etkiler.

Örnek:

- Seninle biraz görüőebilir miyiz?
- Epey konuőtuktan sonra ayrıldık.
- Çok gürültülü mekânlarda başım ağrır.
- Hayli yavaş yürüyorsun.

! UYARI :

→ "daha" ve "en" miktar belirteçleri derecelendirme veya üstünlük belirteci olarak da adlandırılır.

Örnek:

→ Daha sakin olabilirsiniz.

→ En güzel günler sizin olsun.

Yer yön zarfı:

- Nereye?
- aşağı-yukarı
- içeri-dışarı
- ileri-geri
- öte-beri

Örnek:

- Arabayı ileri park ettim.
- Geri dön.
- Hava soğudu, içeri girelim.

! UYARI :

→ Yer yön zarflarıyla sıfatları karıştırmayalım.

Örnek:

→ Yukarı mahallede oturuyoruz.

! UYARI :

→ Bu sözcükler eksiz olursa yer yön zarfı olur. Ek alırsa isimleşir.

Örnek:

→ Yukarıya çıkıyorum.

→ Dışarının soğuğu öyle böyle değil.

→ İleriyi göremiyorsak şimdilik bekleyelim.

Soru zarfı:

! NOT :

→ Niçin sorusu ve "neden, niye" gibi bu anlama gelen tüm sorular soru zarfıdır.

Örnek:

- Okullar niçin kapalı?
- Beni neden aramadın?
- Niye bizimle gelmek istemiyorsun?
- Bu saatten sonra nasıl görüşebiliriz?
- Evden ne zaman çıkalım?

! UYARI :

→ Soru zarfıyla soru sıfatı karıştırılmamalıdır.

Örnek:

→ Size nasıl yardımcı olabilirim?

→ Nasıl bir soru bu böyle?

KESME İŞARETİ (')

→ Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır:

Örnek:

→ Aydın'da oturuyorum.

→ Türkiye'm, cennetim...

→ Türk'üm.

- Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz:

Örnek:

- Türkçe, Müslümanlık, Hristiyanlık, Avrupalı, Avrupalılaştırmak, Yakup Kadri, Türklerin ...
- Kişi adlarından sonra gelen saygı sözlere getirilen ekleri ayırmak için konur:

Örnek:

- Nihat Bey'e, Ayşe Hanım'dan, Mahmut Efendi'ye, Enver Paşa'ya

→ Nokta kullanılmayan kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur:

Örnek:

→ TBMM'nin, TDK'nin, BM'de, ABD'de, TV'ye

→ Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur:

Örnek:

→ 1985'te, 8'inci madde, 2'nci kat

→ Şiirde seslerin ölçü dolayısıyla düştüğünü göstermek için kesme işareti kullanılır:

Örnek:

Bir ok attım karlı dağın ardına
Düştü n'ola sevdiğimin yurduna
İl yanmazken ben yanarım derdine
Engel aramızı açtı n'eyleyim

→ Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için konur:

Örnek:

→ a'dan z'ye kadar, b'nin m'ye dönüşmesi, Türkçede -lık'la yapılmış sözler

→ Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur:

Örnek:

→ Başvurular 17 Aralık'a kadar sürecektir.

→ 12 Temmuz 2010 Pazartesi'nin TDK için önemi büyüktür.

! ÖNEMLİ NOT :

→ Kurum, kuruluş, kurul ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz:

Örnek:

→ Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türk Dil Kurumundan

! NOT :

→ İSTİSNA Avrupa Birliği'nde

→ Sonunda 3. teklik kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti konmaz:

Örnek:

→ Bođaz Köprümüzün güzelliği, Konya Ovamızın bitki örtüsü, Kuşadamızdaki li-man vb.

! NOT :

→ Özel adlar yerine kullanılan "o" zamiri cümle içinde büyük harfle yazılmaz ve kendisinden sonra gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.

! NOT :

→ Özel adlar için yay ayraç içinde bir açıklama yapıldığında kesme işareti yay ayraçtan önce konur:

Örnek:

→ Yunus Emre'nin (1240?-1320), Yakup Kadri'nin (Karaosmanoğlu)

! NOT :

→ Ancak cins isimler için yapılan açıklamalarda yay ayraçtan sonra doğal olarak kesme işaretine gerek yoktur:

Örnek:

→ İmek filii (ek fil)nin geniş zamanı şahıs ekleriyle çekilir.

! NOT :

- Sonunda nokta bulunan kısaltmalarla üs işaretli kısaltmalar kesmeyle ayrılmaz. Bu tür kısaltmalarda ek noktadan ve üs işaretinden sonra, sözcüğün ve üs işaretinin okunuşuna uygun olarak yazılır:

Örnek:

- vb.leri, Alm.dan, İng.yi; cm^3 e (santimetre küpe), m^2 ye (metre kareye)

! NOT :

- Unvanlardan sonra gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.

Örnek:

- Cumhurbaşkanınca, Başbakanca, Türk Dil Kurumu Başkanına göre

